

Список використаної літератури:

1. Миронов С. А. Полудиалект и обиходно-разговорный язык как разновидности наддиалектных форм речи / Миронов С. А. // Типы наддиалектных форм языка / отв. ред. М. М. Гухман. – М. : Наука, 1981. С. 343 – 344.
2. Залізняк Г. М. Мовна ситуація Києва : день сьогоднішній та прийдешній / Г. М. Залізняк, Л. Т. Масенко. – К. : Академія, 2001. – С. 37; 13, С. 21–23.
3. Степанов Є. М. Російське мовлення Одеси : монографія / Є. М. Степанов. – Одеса : Астропринт, 2004. – 54 с.
4. Тоцька Н. І. Система голосних фонем української мови / Н. І. Тоцька // Мовознавство. – 1983. – № 5. – С. 19
5. Миколенко Т. М. Український міський сленг (на матеріалі усного мовлення тернопільців) : дис. канд. філол. наук : 10.02.01 / Миколенко Тетяна Михайлівна. – К., 2006 – 112 с.

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Щербина Т. В.

А. П. Перевал

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ГРАФІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ ІНШОМОВНИХ ВКРАПЛЕНЬ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «КРИЛА КОЛЬОРУ ХМАР» ДАРИ КОРНІЙ І ТАЛИ ВЛАДМИРОВОЇ)

Для української мови останніх десятиліть характерне збільшення кількості слів іншомовного походження та розширення їхнього функціонування. Запозичення охоплює неодноразове застосування їх на рівні мовлення, ухвалення до лексико-семантичної системи української мови та засвоєння згідно з її законами. Усі проникнення чужомовних слів знайшли відображення в текстах сучасної української художньої літератури.

В українській лінгвістиці проблеми функціонування іншомовних запозичень досліджували Б. М. Ажнюк [1], Л. М. Бороденко [2], Ю. О. Жлуктенко [3], І. М. Кочан [4], О. Д. Пономарів [5] та ін.

Для вираження графічного оформлення використовують насамперед графічні засоби, серед яких найпростішими є виділення тексту курсивом, маркування окремих букв, друк деяких слів великими літерами. Проте такі графічні способи подання тексту через графічні особливості ускладнюють процес читання, деякою мірою гальмують його. З огляду на це зникає звичайне сприйняття тексту, читач, зосереджуючи увагу на виділеному, повільно рухається рядками, шукаючи новий зміст у тексті. Виділення курсивом загалом привертає увагу своєю ігровою формою та акцентує на змісті, а саме на його вираженні та сприйнятті. Таке ігрове вираження характерне для постмодерністської літератури [2, с. 6].

Іншомовні вкраплення не належать до національної мовної системи, але в сучасній прозі функціонують як більш-менш зв'язані з лексичним і граматичним устроєм одиниці цієї мови. Вони не порушують загальної структури художнього тексту, а додають йому експресивності.

Мета статті – проаналізувати особливості графічного оформлення іншомовних вкраплень у романі «Крила кольору хмар» Дари Корній і Тали Владмирової.

Однією з проблем, пов'язаною з дослідженням іншомовних вкраплень, є їхнє графічне оформлення. Автори часто порушують закони транскрибування та транслітерації, не дотримуються правил написання *i* чи *u* тощо. Лексеми, що в мові-оригіналі написані через дефіс, можуть бути оформлені разом. Ще більшу варіативність простежено в написанні слів, у яких запозичення становить лише частину.

Залежно від контексту, порушення в написанні запозичень можна трактувати по-різному. Зокрема, правомірними вважають неточності у відтворенні лексем для створення іронічного ефекту та підсилення емоційно-експресивної оцінки. Іншою причиною доцільності такого написання є вживання лексем у діалогах та прямих мові для актуалізації власної вимови персонажа.

Графічне оформлення іншомовних вкраплень, ужитих у романі «Крила кольору хмар» Дари Корній і Тали Владмирової, має свою специфіку: англійські лексеми відтворені українськими літерами, марковані курсивом, що привертає увагу читача, дає змогу зосередитися та подумати над виділеним, зрозуміти значення слів та їхній підтекст.

Буквений запис ґрунтований частково на фонетичному принципі, суть якого полягає в тому, що відповідно до нього точно зафіксовано фонетичний склад мови. Слово або його частину за фонетичним принципом відтворюють так, як його вимовляють у літературній мові. Основою для письма за фонетичним принципом є правильна літературна вимова – написання за ним відповідають літературній вимові. На письмі відповідними буквами позначають звук, склад чи слово, реально вимовлені, напр.: *Йес, на психолога (йес – так); Сенкс, хоча, певно, тобі краще казати «дякую» (сенкс – дякую).*

Зафіксовані іншомовні вкраплення демонструють і численні відхилення від фонетичного принципуй орієнтування на орфографію, напр.: *Знаєш, а я заздрила йоурс Ірочці (йоурс – твоїй); А тут – гьорл (гьорл – дівчина).* У наведених прикладах показовим є те, що в англійській мові звук [r] у таких словах, як *university, yours, girl*, не вимовляємо, тому було б доречніше графічно не передавати повну вимову, адже сприймання англійських лексем реципієнтом буде ускладнено, що в подальшому вплине на сприйняття прочитаного. Репрезентовано й лексеми, частково адаптовані до граматичного ладу української мови, напр.: *Адо, ти в юніверситі своєму навчаєшся, на психіатра... Так? (с. 28) (юніверситі – університет).*

Отже, іншомовні вкраплення, графічно відтворені кириличними літерами, уживають у сучасній українській прозі для привернення уваги читачів та надання слову або фразі емоційного забарвлення. Вони демонструють стиль спілкування сучасної молоді, є складником молодіжного сленгу. Вивчення іншомовних вкраплень важливе для кращого розуміння постмодерної прози, яка відтворює реалії сучасності та тяжіє до стилістичних ефектів.

Список використаних джерел:

1. Ажнюк Б. М. Англізми в сучасній українській, російській і чеській мовах / Б. М. Ажнюк. – Мовознавство. – 2008. – № 2–3. – С. 190–207.
2. Бороденко Л. Проблема запозичень у сучасній українській мові / Л. Бороденко // Лінгвістичні студії : зб. наук. праць. – Донецьк : ДонНУ, 2009. – Вип. 19. – С. 115–119.
3. Жлуктенко Ю. О. Мовні контакти. – К. : Видавництво Київського університету, 1966. – 135 с.
4. Кочан І. М. Системність, динаміка, кодифікація слів з міжнародними кореневими компонентами в сучасній українській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.02.01 – українська мова / І. М. Кочан ; НАН України, Інститут української мови. – К., 2006. – 39 с.
5. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови : підручник / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1992. – 248 с.

Науковий керівник: д. філол. н., доцент Шитик Л. В.

В. С. Піддубний

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ПСЕВДОМОТИВАЦІЯ РОЗМОВНИХ НАЗВ АВТОМОБІЛІВ

Історія вивчення картини світу свідчить про те, що найціннішою скарбницею історії народу та його національної психології є номінативна система мови. Номінації найповніше передають національну своєрідність мовного членування світу, віддзеркалюють специфіку внутрішнього сприйняття навколишньої дійсності, досвід і культуру народу, його традиції.

Прагмоніми як специфічна категорія лексики перебувають у центрі уваги лінгвістів із кінця минулого століття. Деякі аспекти дослідження механізмів номінації транспортних засобів та функціонування лексем цієї лексико-семантичної групи проаналізовані багатьма лінгвістами (О. Васильєва [1], Н. Мельник [3], Р. Сердега [5], А. Янчишин [7; 8] та ін.).